

EUROPA-KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 5.5.2011
KOM(2011) 249 endelig

BERETNING FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET

**Rapport om midtvejsevalueringen af programmet vedrørende grundlæggende
rettigheder og unionsborgerskab 2007-2013**

INDHOLDSFORTEGNELSE

INDLEDNING	2
Programmet	2
Typer foranstaltninger, hvortil der ydes støtte	3
Gennemførelse af særprogrammet	4
Midtvejsevalueringen	7
Særprogrammets relevans	7
Særprogrammets virkninger	9
Særprogrammets effektivitet	11
Særprogrammets bæredygtighed	12
Henstillinger	13
Øget fokus i forbindelse med EU's politiske prioriteringer.....	13
Fokusering på projekter med en stærk europæisk dimension	13
Afbalanceret deltagelse i særprogrammet	13
En mere effektiv forvaltning af særprogrammet	14
Bedre formidling og udnyttelse af resultaterne	14
Konklusioner	15

INDLEDNING

I dette dokument redegøres der for de vigtigste resultater af og henstillinger i midtvejsevalueringen af programmet om grundlæggende rettigheder og unionsborgerskab 2007-2013 samt de konklusioner, Kommissionen har draget heraf.

PROGRAMMET

Særprogrammet om grundlæggende rettigheder og unionsborgerskab (i det følgende benævnt "særprogrammet") blev oprettet ved Rådets afgørelse 2007/252/EF af 19. april 2007 for tidsrummet 2007-2013 som en del af programmet om grundlæggende rettigheder og retfærdighed.

Generelle mål:

1. Programmet har følgende generelle mål:
 - a) at fremme udviklingen af et europæisk samfund baseret på respekt for de grundlæggende rettigheder, som anerkendt i artikel 6, stk. 2, i traktaten om Den Europæiske Union, herunder rettigheder som følge af unionsborgerskabet
 - b) at styrke civilsamfundet og opmuntre til en åben, gennemsigtig og regelmæssig dialog om grundlæggende rettigheder
 - c) at bekæmpe racisme, fremmedhad og antisemitisme og fremme en bedre tværreligiøs og multikulturel forståelse samt øget tolerance i hele Den Europæiske Union
 - d) at forbedre kontakter, udveksling af oplysninger og netværkssamarbejde mellem de retslige, judicielle og administrative myndigheder og de juridiske erhverv, bl.a. gennem støtte til uddannelse af aktører inden for retsvæsenet, med henblik på bedre gensidig forståelse blandt sådanne myndigheder og fagfolk.
2. Programmets generelle mål er komplementære i forhold til målene for Den Europæiske Unions Agentur for Grundlæggende Rettigheder, som er oprettet ved forordning (EF) nr. 168/2007.
3. Programmets generelle mål bidrager til udviklingen og gennemførelsen af Fællesskabets politikker i fuld overensstemmelse med de grundlæggende rettigheder.

Specifikke mål:

1. Programmet har følgende specifikke mål:
 - a) at fremme de grundlæggende rettigheder som anerkendt i artikel 6, stk. 2, i traktaten om Den Europæiske Union og informere alle borgere om deres rettigheder, herunder rettigheder som følge af unionsborgerskabet, for at opfordre unionsborgerne til at deltage aktivt i det demokratiske liv i EU

- b) om fornødent at vurdere respekten for specifikke grundlæggende rettigheder i Den Europæiske Union og i medlemsstaterne i forbindelse med gennemførelsen af fællesskabsretten og indhente udtalelser om særlige spørgsmål vedrørende grundlæggende rettigheder inden for dette anvendelsesområde
- c) at støtte ikke-statslige organisationer og andre organer i civilsamfundet for at styrke deres mulighed for at deltage aktivt i fremme af de grundlæggende rettigheder, retsstatsprincippet og demokratiet
- d) at oprette relevante strukturer med henblik på at fremme en tværreligiøs og multikulturel dialog på EU-niveau.

TYPER FORANSTALTNINGER, HVORTIL DER YDES STØTTE

For at opfylde de generelle og de specifikke mål vil programmet støtte følgende 4 typer foranstaltninger:

- a) specifikke foranstaltninger iværksat af Kommissionen, bl.a. analyser og forskning, opinionsundersøgelser og andre undersøgelser, udarbejdelse af indikatorer og fælles metoder, indsamling, udvikling og formidling af data og statistik, seminarer, konferencer og ekspertmøder, offentlige kampagner og arrangementer, opbygning og vedligeholdelse af websteder, udarbejdelse og formidling af informationsmateriale, støtte til og styring af netværk af nationale eksperter samt analyse-, overvågnings- og evalueringsaktiviteter
- b) specifikke tværnationale projekter af fællesskabsinteresse, der forelægges af en myndighed eller et andet organ i en medlemsstat, en international organisation eller en ikke-statslig organisation, og som i alle tilfælde involverer mindst to medlemsstater eller mindst én medlemsstat og én anden stat, der kan være enten et tiltrædende land eller et kandidatland, på de betingelser, der er fastsat i de årlige arbejdsprogrammer
- c) støtte til aktiviteter udført af ikke-statslige organisationer eller andre organisationer, der forfølger mål af almindelig europæisk interesse i overensstemmelse med programmets generelle mål, på de betingelser, der er fastsat i de årlige arbejdsprogrammer
- d) driftstilskud til medfinansiering af udgifter i forbindelse med det faste arbejdsprogram for Konferencen af Europæiske Forfatningsdomstole og Sammenslutningen af Statsråd og Forvaltningsdomstole i Den Europæiske Union, som vedligeholder visse databaser indeholdende en Europa-dækkende samling af nationale domme vedrørende gennemførelse af fællesskabslovgivning, for så vidt udgifterne opstår som led i forfølgelsen af mål af almindelig europæisk interesse ved at fremme udveksling af synspunkter og erfaringer om spørgsmål vedrørende deres medlemmers retspraksis, organisation og funktionsmåde i forbindelse med udøvelsen af deres retslige og/eller rådgivende funktioner vedrørende fællesskabsretten.

GENNEMFØRELSE AF SÆRPROGRAMMET

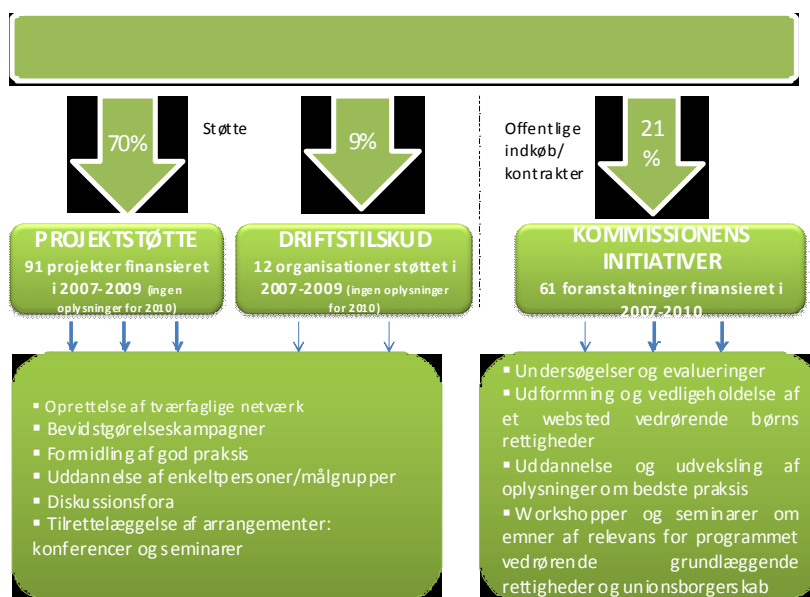
Særprogrammet dækker EU's 27 medlemsstater. Selv om det principielt er åbent for deltagelse af tredjelande såsom de tiltrædende lande, kandidatlandene og de lande på det vestlige Balkan, der deltager i stabiliserings- og associeringsprocessen, har disse ikke udnyttet denne mulighed.

Programmet forvaltes udelukkende på centralt plan af Europa-Kommissionen, og der er afsat 95,2 mio. EUR på budgettet for tidsrummet 2007-2013, der er fordelt som følger på årene 2007-2013:

SAMLET BELØB I TIDSRUMMET 2007-2013: 95,2 mio. EUR						
2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
10,60	12,00	14,20	13,80	13,80	15,30	15,50

Hvad angår fordelingen af budgettet, går i gennemsnit 70 % af de midler, der er bevilget hvert år, til projektstøtte, 9 % til driftstilskud og 21 % til Kommissionens initiativer.

DISPONIBELT BUDGET FOR TIDSRUMMET 2007-2010

Kommissionen har siden 2007 offentliggjort 3 indkaldelser af forslag til projektstøtte og 4 indkaldelser af forslag til driftstilskud og har finansieret 61 kommissionsinitiativer gennem procedurer for offentlige indkøb.

PROJEKTSTØTTE

Som følge af Kommissionens indkaldelser indkom der et stort antal forslag. Hvad angår projektstøtte, har Kommissionen modtaget og evalueret i alt 415 forslag, der blev indgivet af partnerskaber af i gennemsnit 4,5 organisationer fra mindst to EU-medlemsstater. Herudaf finansierede Kommissionen i alt 93 multilaterale projekter med i gennemsnit 341 000 EUR pr. projekt i op til i gennemsnit 21 måneder.

DRIFTSTILSKUD

I henhold til artikel 4, litra c), i afgørelsen om oprettelse af programmet har Kommissionen samfinansieret det årlige arbejdsprogram for otte ngo'er eller andre enheder, der forfølger et mål af generel europæisk interesse i overensstemmelse med programmets generelle mål, navnlig:

Det Europæiske Netværk af Ombudsmænd for Børn ("European Network of Ombudspersons for Children")

Fair Trials International

Jesuit Refugee Service (Europe)

Association of European Administrative Judges

I programmets retsgrundlag nævnes to organisationer, som kan modtage driftstilskud til samfinansiering af udgifter i tilknytning til deres faste arbejdsprogrammer:

1. Sammenslutningen af Statsråd og Forvaltningsdomstole i Den Europæiske Union.

Formålet med denne organisation er at fremme udvekslingen af synspunkter og erfaringer om forhold vedrørende dens medlemmers retspraksis, organisation og funktionsmåde i forbindelse med udøvelsen af deres retlige og/eller rådgivende funktioner, navnlig med hensyn til EU-retten. Sammenslutningen har oprettet en databank, der hovedsageligt består af dens medlemmers afgørelser, råd og undersøgelser, og som er relevante for formålet med sammenslutningen, og rapporter og konklusioner, der er udarbejdet og draget under organisationens kollokvier samt andre nyttige oplysninger.

2. Konferencen af Europæiske Forfatningsdomstole.

Hidtil (2011) har denne organisation aldrig ansøgt om driftstilskud som fastsat i retsgrundlaget for programmet.

KOMMISSIONENS FORANSTALTNINGER

Mellem 2007 og 2010 iværksatte Kommissionen 61 foranstaltninger på eget initiativ, som blev finansieret via programmet gennem procedurer for offentlige indkøb. I disse tilfælde blev foranstaltningerne i modsætning til, når der ydes støtte, fuldt ud finansieret via programmet, og produktet eller resultatet tilhører Kommissionen.

De foranstaltninger, der finansieres, dækker en lang række emner, herunder:

- bevidstgørelses- og informationskampagner vedrørende databeskyttelse, børns rettigheder, racisme og fremmedhad
- udarbejdelse og vedligeholdelse af websteder: børns rettigheder, konsulær beskyttelse
- undersøgelser (12) og forskning, herunder
 - en undersøgelse vedrørende et fælles system for valg til Europa-Parlamentet, dobbelte kandidaturer, anerkendelse af rettighedsfrakendelser
 - en sammenlignende undersøgelse af medlemsstaternes lovgivning og praksis på området diplomatisk og konsulær beskyttelse
 - en undersøgelse af, hvordan forbrydelser begået i tidligere totalitære regimer behandles i medlemsstaternes lovgivning, og medlemsstaternes praksis i den forbindelse, navnlig hvilke metoder og instrumenter de berørte medlemsstater har anvendt
 - en undersøgelse af de praktiske hindringer, par af samme køn støder på, når de flytter inden for EU
 - en undersøgelse af de nationale lovgivninger vedrørende bekæmpelse af racisme og fremmedhad m.m.
- 3 Eurobarometerundersøgelser (registeransvarlige og borgerne, kendskab til unionsborgerskabet, mindet om forbrydelser begået af totalitære regimer)
- konferencer, seminarer, begivenheder m.m.

MIDTVEJSEVALUERINGEN

Kommissionen gennemførte midtvejsevalueringen med støtte fra en ekstern kontrahent¹. Kontrahenten gennemførte en omfattende undersøgelse blandt alle direkte modtagere af støtte i form af projektstøtte og driftstilskud og udspurgte interne og eksterne parter, der var berørt af programmet.

De overordnede mål for evalueringen var:

- a) at give et **overblik** over de opnåede resultater i de første tre år af programmet
- b) at foretage en **evaluering** af de kvalitative og kvantitative aspekter af gennemførelsen, hvad angår **relevans, virkninger og effektivitet**
- c) at fremsætte **henstillinger** og give vejledning i, hvorledes man kan forbedre gennemførelsen af programmet i de resterende år.

Evalueringen blev gennemført i andet halvår af 2010 og var baseret på data fra 2007 til 2010². Den gav et meget detaljeret overblik over programresultaterne og omfattende statistiske data om støttemodtagerne.

DE VIGTIGSTE RESULTATER AF EVALUERINGEN

SÆRPROGRAMMETS RELEVANS

Særprogrammet er meget relevant, hvad angår de behov, det blev oprettet for at dække. Særprogrammet har bidraget til udviklingen og styrkelsen af EU's foranstaltninger på områderne frihed, sikkerhed og retlige anliggender og har specifikt dækket behovet for at beskytte de grundlæggende rettigheder og fremme unionsborgerskabet.

Programmets mål er relevante for de behov og problemer, som de var beregnet på at dække, og programmet er derfor på eksternt plan kohærent som anført i den undersøgelse, der blev foretaget blandt støttemodtagerne. De årlige prioriteringer, der fastsættes i arbejdsprogrammet, gør det desuden muligt at dække og reagere på Kommissionens skiftende behov og politiske retningslinjer. Et eksempel herpå er medtagelsen af bekæmpelse af fremmedhad, som har vist sig at være et vellykket emne at medtage blandt prioriteringerne. Særprogrammet dækker imidlertid et bredt spektrum af politiske områder, som også delvis er omfattet af andre EU-programmer, og som følge heraf er virkningerne af de gennemførte aktiviteter ikke så fokuserede på specifikke områder, som de kunne være.

Det har ført til et stadigt stigende antal ansøgere og større konkurrence end nogensinde før om de få midler, der er til rådighed til projektstøtte. Antallet af ansøgninger er mere end tredoblet på tre år fra 66 i 2007 til 215 i 2009-2010. Til gengæld har interessen for finansiering i form

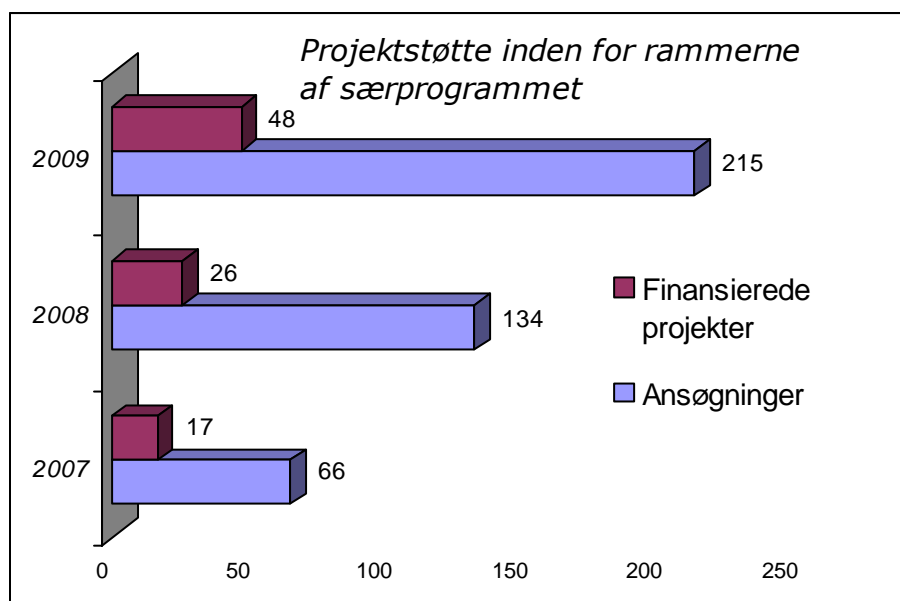
¹ EPEC gennemført af GHK Consulting, www.ghkint.com.

² Tilskud til foranstaltninger: 18 projekter, der blev iværksat i 2008 (afsluttet), 26 projekter i 2009 (midtvejs).

Driftstilskud: 3 i 2008, 7 i 2009 og 5 i 2010.

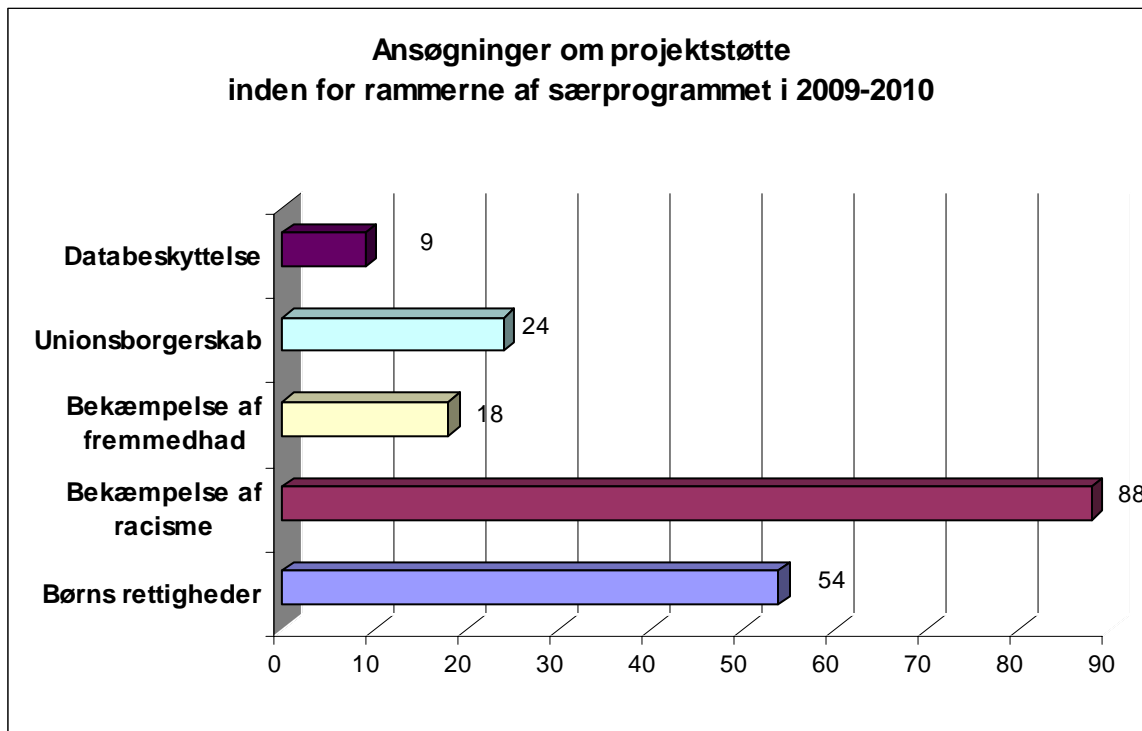
Kommissionens initiativer i 2007-2009: 47 med 12 planlagt i 2010.

af driftstilskud været begrænset, idet der ikke har været over 20 ansøgninger i de fire år, hvor indkaldelserne af forslag er blevet offentliggjort.

Hvad angår programmets interne kohærens, er de gennemførte foranstaltninger (finansierede projekter og specifikke aktiviteter, som Kommissionen har iværksat) i høj grad i overensstemmelse med programmets mål, og der er en klar parallel mellem de aktiviteter, der er blevet (eller er ved at blive) gennemført i forbindelse med projekterne, og de årlige prioriteringer i arbejdsprogrammerne samt de bredere program mål.

De aktiviteter, der er blevet finansieret via forskellige projekter (direkte tilskud eller Kommissionens initiativer) er imidlertid i nogen grad adskilt fra hinanden. Det skyldes delvis den organisatoriske adskillelse inden for generaldirektoratet, idet Kommissionens initiativer forvaltes og gennemføres af tre særskilte politiske kontorer, mens projektstøtten og driftstilskuddet forvaltes af et driftskontor/finansiel kontoret. En anden skævhed vedrører finansieringsbehovet i forbindelse med projektstøtte efter prioriterede områder og de kommissionsinitiativer, der finansieres på de samme områder. Selv om initiativerne er spredt jævnt ud på grundlæggende rettigheder, databeskyttelse og unionsborgerskab, vedrørte over 82 % af de indkomne ansøgninger finansiering på området grundlæggende rettigheder (racisme, børns rettigheder og fremmedhad), og kun 12 % af ansøgningerne vedrørte unionsborgerskab og under 5 % databeskyttelse.

Selv om der er en tydelig forbindelse mellem prioriteringerne og de finansierede projekter, kan anvendelsen af resultaterne af de gennemførte aktiviteter til støtte for udformningen af politikker forbedres. Der findes ingen formelle mekanismer, der kan sikre, at resultaterne af projektstøtte og driftstilskud viderekommunikeres til de politiske kontorer eller til andre parter, der er involveret i udformningen af politikker, og videreformidlingen af resultaterne sker på en temmelig ad hoc-agtig og uformel måde.

En række faktorer viser desuden merværdien for EU af foranstaltninger, der finansieres inden for rammerne af særprogrammet. EU's finansiering anses bl.a. for vigtig for de gennemførte aktiviteter, og projekternes europæiske dimension hjælper generelt til med at få videreformidlet resultaterne. Inddragelsen af partnere fra forskellige medlemsstater er desuden nyttig, når det drejer sig om at øge innovationen, udveksle god praksis og øge virkningerne. Mange af de metoder, der er udviklet, og resultaterne af mange projekter kan med små ændringer anvendes i andre lande.

SÆRPROGRAMMETS VIRKNINGER

På tidspunktet for midtvejsevalueringen vil det være lidt for tidligt at drage vidtrækkende konklusioner om, hvorvidt programmet når sine mål eller ej. Som følge af programmets struktur, forskellige prioriteringer, tematiske områder og forskellige målgrupper og berørte parter er det desuden svært at fastsætte meningsfulde og brugbare indikatorer og illusorisk at tro, at der kan uddrages tydelige oplysninger heraf.

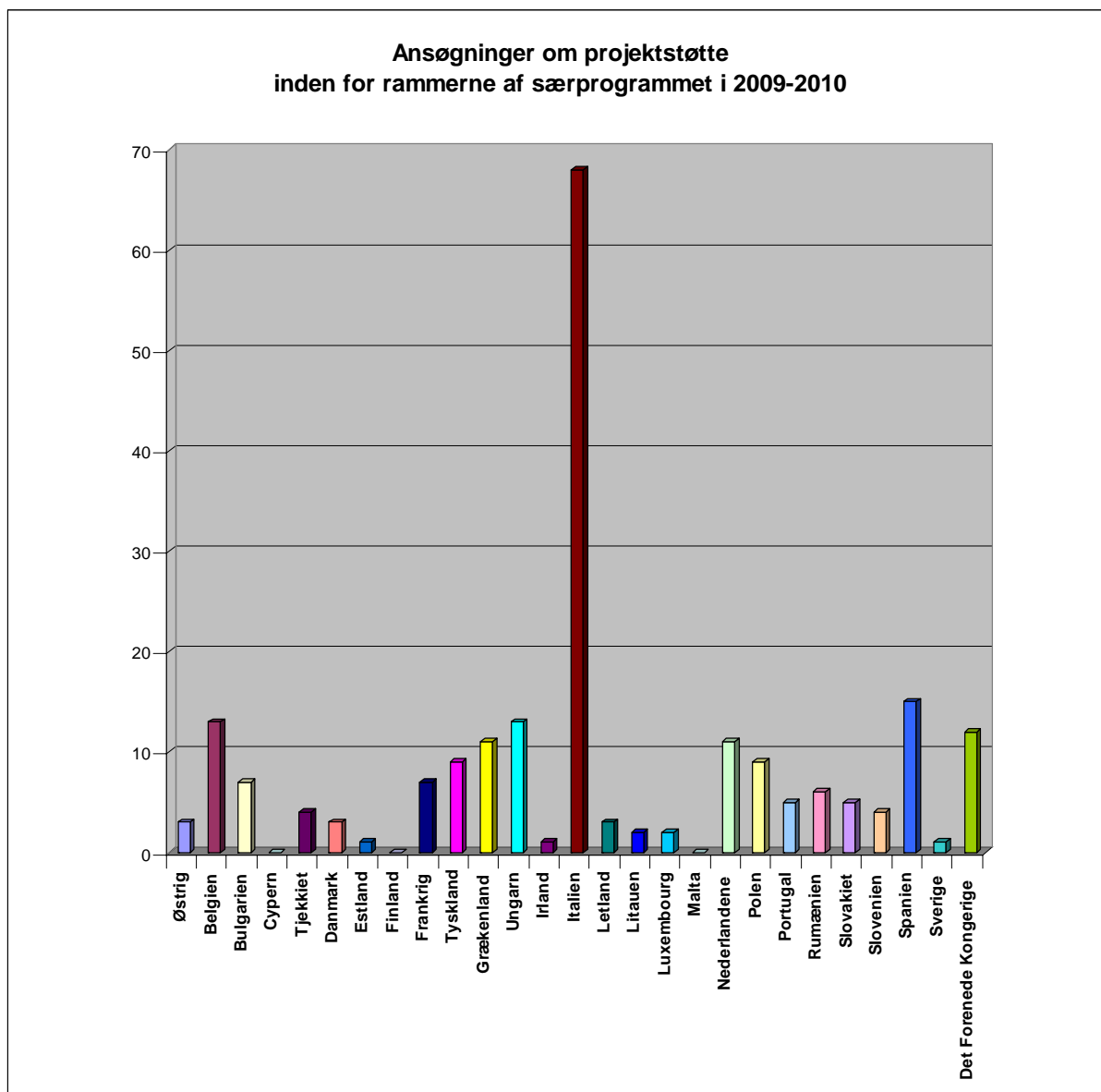
Det fremgår dog tydeligt af evalueringen, at den type projekter, der er blevet finansieret, og de initiativer, Kommissionen har taget, alle har ligget inden for programmets mål og prioriteringer. En klar begrænsning med hensyn til at nå programmets mål er dog størrelsen af de disponible midler til finansiering, navnlig på EU-plan. Med en øvre grænse på 1 mio. EUR for et toårigt projekt med i gennemsnit fire partnere indebærer det, at den maksimale finansiering er på lige over 125 000 EUR om året pr. partner, hvilket normalt ikke gør det

muligt at udvide projekterne til et bredere partnerskab, så de får en reel europæisk dimension og merværdi på EU-plan.

Generelt stødte støttemodtagerne ikke på større hindringer, der kan anses for at være til skade for de fremskridt, der gøres i forbindelse med gennemførelsen af aktiviteterne. Et finansieringsniveau på op til 80 % blev anset for passende, og fastsættelsen af f.eks. varigheden af og kravene i forbindelse med partnerskabet blev anset for hensigtsmæssige i forbindelse med projektstøtte. Hvad angår driftstilskud, foreslog nogle støttemodtagere en langsigtet finansiering, der går ud over den nuværende årlige ordning for derved at sikre større virkning.

Kriterierne for udvælgelsen af de projekter, der skal finansieres, har vist sig at være effektive til at fremme samarbejdet mellem de deltagende lande. Den fokus, der har været på at skabe afbalancerede partnerskaber og sikre en ligelig fordeling af opgaverne og deltagelsen i projektet, hvilket ikke mindst blev reguleret af en afbalanceret fordeling af midler, har desuden medført en sund demokratisk ledelse af projekterne og et godt grundlag for at fastlægge bedste praksis og udveksle oplysninger herom.

Trods disse positive aspekter er det fortsat tydeligt, at projekterne har ført til såvel en uddybelse af samarbejdet mellem de eksisterende partnere som til indgåelse af nye partnerskaber. Visse landes uforholdsmæssige store deltagelse (de italienske ansøgninger udgør over en tredjedel af alle indkomne ansøgninger i forbindelse med indkaldelsen af forslag til projektstøtte i 2009-2010) og den fuldstændige mangel på ansøgninger fra visse andre lande kan desuden anses for at være en svaghed, det kan være nødvendigt at gøre noget ved.

SÆRPROGRAMMETS EFFEKTIVITET

Procentsatsen for den del af Kommissionens finansiering, der er afsat til projektstøtte, ligger tæt på de lofter, der er fastsat i finansforordningen. Hvad angår driftstilskud, er procentsatsen langt lavere, ikke mindst som følge af finansieringsloftet på 300 000 EUR pr. organisation. Da et betydeligt antal af støttemodtagerne er ngo'er, støder de dog på stigende problemer med at opnå samfinansiering fra andre kilder som følge af den virkning, finanskrisen har på den nationale finansiering af denne type aktiviteter og organisationer.

De støttemodtagere, der deltog i undersøgelsen, fandt, at Kommissionens generelle forvaltningsevne var passende, både hvad angår vejledning og rapporteringsordningen. Programmets hurtigt stigende popularitet og succes (antallet af ansøgninger er tredoblet mellem 2007-2010) har imidlertid medført, at Kommissionens personale er blevet overbelastet, og visse vigtige aspekter såsom at sikre en tæt overvågning af projekterne gennem deres forskellige faser er i stadig mindre grad blevet mulig. Som følge heraf er mulighederne for en vertikal mainstreaming af aktiviteter, der finansieres via særprogrammet,

samt videreformidling og anvendelse af resultaterne for at styrke de politiske områder ikke blevet udnyttet optimalt.

Udvælgelsesprocedurerne er som følge af dybtgående ændringer blevet mere effektive, og overgangen fra at indgive forslag i papirform til at anvende onlineansøgningsredskabet "Priamos" har i betydelig grad forenklet de første faser i denne procedure. Støttemodtagerne finder dog bl.a., at de mange dokumenter, der skal indgives, og de langvarige evalueringsprocedurer, der følger herefter, udgør væsentlige hindringer. Desuden blev kravet om, at et komitologiudvalg først skal høres om resultatet af udvælgelserne, anset som en yderligere intern hindring for at mindske tidsrummet mellem indgivelsen af forslag og den endelige tildeling af støtte.

Støttemodtagerne anså også de komplekse finansielle krav til den seneste støtterunde med flere modtagere og de omfattende krav til de finansielle rapporter som hindringer for en effektiv gennemførelse af projekterne. Visse berørte parter fandt, at både kravet om samfinansiering, som støttemodtagerne skal sikre, og kravet om partnerskaber og den europæiske dimension udgjorde en hindring. Således som arten af de aktiviteter, der finansieres, viser, er det meste af projektstøtten og driftstilskuddene inden for rammerne af særprogrammet bevilget til personaleudgifter, udgifter i forbindelse med konferencer og seminarer, offentliggørelser og videreformidlingsforanstaltninger samt andre direkte udgifter. Midlerne investeres direkte i gennemførelsen af aktiviteter til gavn for målgrupperne. 88 % af de samlede udgifter til projektstøtte og 86 % af de samlede udgifter til driftstilskud er gået til disse kategorier. I forbindelse med projektstøtte er der tendens til, at flere midler går til videreformidling samt til konferencer og seminarer, mens det i forbindelse med driftstilskud er personaleudgifterne, der er forholdsvis højere.

SÆRPROGRAMMETS BÆREDYGTIGHED

Modtagerne af projektstøtte og driftstilskud er afhængige af Kommissionens finansiering for at gennemføre aktiviteter og sikre virkningerne heraf i marken. For fuldt ud at nå målene, navnlig de langsigtede mål, er de desuden afhængige af yderligere finansiering. I nogle tilfælde har de samme organisationer sikret sig midler via særprogrammet gennem flere på hinanden følgende ansøgninger, der er blevet accepteret, selv om det ikke gælder for langt de fleste af organisationerne.

Mange støttemodtagere gør en indsats for at opnå supplerende midler til deres aktiviteter, selv om det kun er lykkedes for nogle få, og som følge heraf sikres samfinansieringen hovedsageligt ved hjælp af deres egne midler.

Der er dog tegn på, at nogle af de gennemførte aktiviteter sandsynligvis vil have bæredygtige virkninger også uden, at der indskydes yderligere midler, fordi deres nytteværdi går ud over projektets mål. Det afspejles i nogle af resultaterne, f.eks. undervisningsmateriale og andre hjælpemidler, samt det forhold, at bedste praksis også anvendes, efter at projekterne er afsluttet. Andre tegn på programmets bæredygtighed er varigheden af og stabiliteten i de partnerskaber, der indgås i forbindelse med støtten. Disse partnerskaber er i mange tilfælde blevet yderligere cementeret eller endog formaliseret gennem oprettelsen af uformelle eller formelle netværker, og det er sandsynligt, at de fortsat vil gennemføre aktiviteter sammen.

Det er sandsynligt, at aktiviteterne vil blive videreført i en ny form, men ikke nødvendigvis med det samme ambitionsniveau. Målgruppernes behov udvikler sig også, og det kan være

hensigtsmæssigt med andre fremgangsmåder snarere end at fortsætte med samme type aktiviteter.

HENSTILLINGER

Som reaktion på de problemer, der er blevet indkredset i forbindelse med evalueringen af programmet, planlægger Kommissionen at gennemføre følgende foranstaltninger for at styrke programmets virkninger og forbedre gennemførelsen heraf.

ØGET FOKUS I FORBINDELSE MED EU'S POLITISKE PRIORITERINGER

Alle adspurgte berørte parter fremhævede programmets relevans, men dets virkninger er delvis blevet begrænset af den diffuse prioritering af finansieringen. For at give programmet mere vægt og øge dets virkninger kunne det hjælpe at indsnævre dets anvendelsesområde. Med henblik herpå kunne antallet af årlige prioriteringer strømlines og i væsentlig grad reduceres.

Det bør også, navnlig med henblik på næste generation af programmer, overvejes at lade projektf finansieringen være fokuseret på at styrke programmets aktionsområder i forbindelse med grundlæggende rettigheder, herunder databeskyttelse og unionsborgerskab. Dette ville sammen med en passende støtte til udviklingen af Kommissionens initiativer øge virkningerne for udformningen af politikker og undgå overlapninger med eksisterende programmer i andre generaldirektorater, som har betydelig højere budgetter til denne type direkte finansiering.

FOKUSERING PÅ PROJEKTER MED EN STÆRK EUROPÆISK DIMENSION

I de første år af finansieringen inden for rammerne af særprogrammet blev multilaterale partnerskaber og inddragelse af et stort antal aktører og i visse tilfælde medlemsstaterne med betydelig succes fremmet. Denne fremgangsmåde har imidlertid den negative virkning, at der kun bevilges begrænsede midler til mange støttemodtagere, og dette mindsker de virkninger, de kan opnå med de finansierede aktiviteter.

For at gøre programmet mere effektivt bør de nuværende begrænsede midler derfor koncentreres på projekter med en stærkere europæisk dimension. Storstilede projekter, hvortil der ydes flere midler, vil gøre programmet mere synligt og sikre, at projekterne har større virkninger end blot til lokalt eller regionalt plan, da de vil være bredere og bedre udarbejdet med en højere merværdi på EU-plan og deraf følgende større bæredygtighed.

På den baggrund vil Kommissionen se nærmere på, om den virkning, driftstilskud har, når det drejer sig om at nå programmets mål, er tilstrækkelig til at opretholde denne type finansiering, hvilket skal ses i lyset af ansøgenes fortsatte begrænsede interesse heri og den begrænsede synlighed, som særprogrammet og dets mål får via denne type finansiering.

AFBALANCERET DELTAGELSE I SÆRPROGRAMMET

Deltagelsen i særprogrammet viser, at der fortsat er overvægt af støttemodtagere fra visse medlemsstater og en underrepræsentation af støttemodtagere, både direkte og indirekte, fra de 12 nyeste medlemsstater.

For at ændre dette forhold vil Kommissionen bestræbe sig på at målrette informationskampagner mod organisationer i disse medlemsstater og øge sine kontakter med de relevante nationale og regionale myndigheder for derved at sikre en multiplikatorvirkning af disse kampagner og derved kompensere for de begrænsninger, som den finansiering, der er til rådighed til sådanne foranstaltninger, giver.

EN MERE EFFEKTIV FORVALTNING AF SÆRPROGRAMMET

Med programmets stigende succes og det stadig større antal ansøgninger om finansiering og antal projekter, der finansieres, er der brug for en yderligere indsats for at rationalisere de procedurer, der styrer projekternes forskellige faser.

Hvad angår ansøgningsproceduren, blev det elektroniske ansøgningssystem Priamos for nylig indført, hvilket har vist de store muligheder for at lette både ansøgernes og Kommissionens arbejde og ført til en papirløs indledende indgivelse af forslag. Systemet kan give mange andre potentielle fordele, og Kommissionen vil tage yderligere skridt til at strømline systemets brugervenlighed, effektivitet og hastighed og tilstræbe, at det bliver et integreret redskab til gavn for både ansøgere/støttemodtagere og Kommissionen, når det drejer sig om at sikre en effektiv forvaltning af projekterne gennem alle deres faser.

Det vil også være hensigtsmæssigt at tage fat på problemet med de indbyggede forsinkelser, der skyldes kravet om, at udvalget for særprogrammet skal høres om resultatet af udvælgelserne, og at vurdere, om den administrative byrde ved denne procedure kan begrundes i lyset af de meget begrænsede midler, det drejer sig om.

For yderligere at gøre programmet mere effektivt vil der blive gjort en indsats for at styrke Kommissionens evne til at yde støtte og følge støttemodtagerne gennem de forskellige faser af de gennemførte foranstaltninger. Det vil bidrage til at sikre en bedre gennemførelse af aktiviteterne og en øget forståelse og strømlining af de politiske prioriteringer og god praksis.

BEDRE FORMIDLING OG UDDNYTTELSE AF RESULTATERNE

Det fremgik af evalueringen, at det ville være til gavn for resultaterne af projekterne, hvis der skete en mere målrettet formidling heraf, og de blev brugt som kilde ved udformningen af politikker.

For at nå dette mål vil Kommissionen anvende en mere resultatbaseret strategi i forbindelse med både udvælgelsen og forvaltningen af projekter. Hvis prioriteringerne samtidig målrettes, vil det desuden sikre en stærkere sammenhæng mellem de politiske initiativer, Kommissionen gennemfører direkte og via projekter, og vil således gøre det muligt i højere grad at skabe synergi mellem programmets to finansieringsmekanismer.

Derudover kan der påtænkes yderligere foranstaltninger for at fremhæve programmets resultater, bl.a. via en mere sofistikeret og dynamisk onlineformidling og særlige arrangementer med henblik på at fremhæve særligt vellykkede projekter og derved yderligere at illustrere programmets merværdi.

KONKLUSIONER

Midtvejsevalueringen bekræfter betydningen af programmet om grundlæggende rettigheder og unionsborgerskab, når det drejer sig om at fremme respekten for de grundlæggende rettigheder, dialog og bekæmpelse af racisme og fremmedhad.

Ikke blot den stigende interesse for mulighederne for finansiering, men også den øgede synlighed af programmets projekter og det forhold, at velkendte og respekterede internationale organisationer for nylig også er blevet støttemodtagere, er alt sammen tydelige tegn på programmets relevans og merværdi. Det forhold, at finansieringsbehovet i de seneste udvælgelsesrunder var fem gange større end de disponible midler, viser tydeligt mulighederne for yderligere at udvikle og udvide programmet.

Selv om der i evalueringen også fremhæves visse udfordringer i forbindelse med gennemførelsen af særprogrammet, og der gøres opmærksom på en række forbedringer, der kunne foretages, kan programmets værdi som sådan, dets relevans for EU's nuværende politiske prioriteringer, de valgte målgruppers og berørte parterers behov samt dets merværdi ikke benægtes.

For yderligere at forbedre programmets virkninger og effektivitet vil Kommissionen derfor målrette programmet yderligere, sikre en stærkere sammenhæng mellem resultatorienterede projekter og udformningen af politikker, udvide programmets rækkevidde til også at omfatte EU12-medlemsstaterne, rationalisere programmets forvaltningsprocedurer og fremme formidlingen af resultaterne.